

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตร ของเกษตรกรตำบลขี้เหล็ก อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกร
- ตอนที่ 2 ความต้องการของเกษตรกรในการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตร
- ตอนที่ 3 ช่วงเวลาและระยะเวลาในการฝึกอบรม คุณสมบัติต่าง ๆ ของวิทยากร สื่อต่างๆ ที่ต้องการให้นำมาใช้ในการฝึกอบรม วิชาชีพเกษตร
- ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกอบรม
- ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจและปัจจัยสังคมของเกษตรกร กับความต้องการของเกษตรกรในการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตร

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจและปัจจัยสังคมของเกษตรกร

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาเพื่อใช้ประกอบการวิจัย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพการสมรส พื้นที่ถือครองทางการเกษตร รายได้ของครอบครัว ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และการติดต่อได้รับข่าวสารทางการเกษตรจากทางราชการและเอกชน

1.1 เพศ

จากการสอบถามเกษตรกร ซึ่งเลือกสอบถามเฉพาะเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ยกเว้นในกรณีที่หัวหน้าครอบครัวไม่อยู่ จึงสอบถามแม่บ้านเกษตรกรแทนพบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศชายคือมีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 73.1 และเป็นเพศหญิงจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ศึกษาจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	95	73.1
หญิง	35	26.9
รวม	130	100.0

1.2 อายุ

เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 36.15 รองลงมาได้แก่อายุ 31-40 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 25.38 ดังตารางที่ 2 ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ศึกษาจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15-30	10	7.7
31-40	33	25.38
41-50	47	36.15
51-60	26	20.0
60 ปีขึ้นไป	14	10.7
รวม	130	100.0

อายุต่ำสุด 15 ปี

สูงสุด 78 ปี

อายุเฉลี่ย 45.97 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.09

1.3 ระดับการศึกษา

เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 84 คนคิดเป็นร้อยละ 64.6 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 26 คนคิดเป็นร้อยละ 20.0 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ (2541:77) และเดโช (2541:97) ที่ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาเท่านั้น โดยคิดเป็นร้อยละ 88.0 และ 48.0 ตามลำดับ จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ได้ว่าการที่เกษตรกรมีการศึกษาน้อย อาจจะเป็นอุปสรรคหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาทางด้านการเกษตรเป็นไปอย่างล่าช้า ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	2	1.6
ระดับประถมศึกษา	84	64.6
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	26	20.0
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสูงกว่า	18	13.8
รวม	130	100.0

1.4 สถานภาพสมรส

เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 84.6 รองลงมามีสถานภาพโสด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	16	12.3
แต่งงานแล้ว	110	84.6
ม่าย	3	2.3
แยกกันอยู่	1	0.8
รวม	130	100.0

1.5 พื้นที่ถือครองทางการเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครอง 1-5 ไร่ คือ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาได้แก่ 6-10 ไร่ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามพื้นที่ถือครองทางการเกษตร

จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 5	63	48.5
6 - 10	48	36.9
11 - 15	10	7.7
16 ไร่ขึ้นไป	9	6.9
รวม	130	100.0

พื้นที่ถือครองทางการเกษตรต่ำสุด	1	ไร่
พื้นที่ถือครองทางการเกษตรสูงสุด	41	ไร่
พื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย	7.35	ไร่
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	5.58	

1.6 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 1-2 ครั้ง/ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีการติดต่อพบปะกับเจ้าหน้าที่น้อยที่สุดคือไม่พบปะเจ้าหน้าที่เลย ส่วนที่มีการพบปะเจ้าหน้าที่มากที่สุด 10 ครั้งต่อปี สามารถวิเคราะห์ได้ว่าสาเหตุที่เกษตรกรขาดการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพราะไม่มีเวลาประกอบกับอาชีพทางการเกษตรไม่สามารถที่จะหยุดพักได้ต้องทำเป็นประจำทุกวันจึงไม่มีเวลาว่างที่จะไปพบปะกับเจ้าหน้าที่ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ครั้ง/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยติดต่อ	72	55.4
1-2	27	20.8
3-4	22	16.9
5 ครั้งขึ้นไป	9	6.9
รวม	130	100.0

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเฉลี่ย 1.25 ครั้ง/ปี

จำนวนครั้งที่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่น้อยที่สุดคือ ไม่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเลย

จำนวนครั้งที่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากที่สุดคือ 10 ครั้ง/ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.91

1.7 การได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากวิทยุ

การได้รับข่าวสารทางวิทยุของเกษตรกรอยู่ในช่วง 11-20 ครั้ง/เดือน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมา มากกว่า 20 ครั้ง/เดือน จำนวน 33.9 คิดเป็นร้อยละ 33.9 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการรับฟังวิทยุโดยเฉลี่ยต่อเดือนในเกณฑ์ค่อนข้างสูง อาจสรุปได้ว่า เพราะวิทยุเป็นสื่อที่มีขนาดเล็กพกพาได้สะดวกและเป็นสื่อที่เราใช้รับฟังไม่ต้องคุณภาพทำให้ไม่เสียเวลาทำงาน จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่มักจะพกพาวิทยุติดตัวไปด้วยเวลาทำงานและรายการวิทยุที่เกษตรกรมักจะรับฟังเป็นประจำคือรายการวิทยุของมก. ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะว่า หากเราต้องการนำเสนอข่าวสารด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรสื่อทางวิทยุเป็นสื่ออีกชนิดหนึ่งที่น่าจะได้ผลดี ดังตารางที่ 7

การได้รับข่าวสารจากวิทยุ (ครั้ง/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยฟัง	2	1.5
1-10	25	19.2
11-20	59	45.4
21 ครั้งขึ้นไป	44	33.9
รวม	130	100.0

การได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากวิทยุเฉลี่ย 16.72 ครั้ง/เดือน
 จำนวนครั้งที่รับฟังต่ำสุดคือ ไม่ได้รับฟังเลย
 จำนวนครั้งที่รับฟังมากที่สุดคือ 30 ครั้ง/เดือน
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.96

1.8 การได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากโทรทัศน์

การได้รับข่าวสารทางโทรทัศน์ของเกษตรกรส่วนใหญ่คือ 11-20 ครั้ง/เดือน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา คือ 1-10 ครั้ง/เดือน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 จากตารางสามารถวิเคราะห์ได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการรับข่าวสารทางด้านโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีเวลาในการทำการเกษตรที่ไม่ค่อยแน่นอน ในขณะที่รายการเกี่ยวกับการเกษตรเป็นช่วงเวลาที่แน่นอน ดังนั้นเกษตรกรจึงไม่ค่อยจะมีเวลาชมมากนัก แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรส่วนใหญ่จะชมรายการโทรทัศน์ทางด้านเกษตรในช่วงข่าวตอนเช้าเป็นส่วนใหญ่ และรายการที่ชอบชมคือรายการไม่ลองไม่รู้ซึ่งเป็นรายการทางด้านเกษตรที่แนะนำเกี่ยวกับวิธีการปลูกพืช วิธีการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น และรายการดังกล่าวผู้ดำเนินรายการจะดำเนินรายการแบบพาไปชมของจริง ซึ่งสามารถเห็นขั้นตอนในการปฏิบัติได้ทุกขั้นตอน ประกอบกับในการพูดของผู้ดำเนินรายการไม่ใช่ศัพท์ที่สูง เกษตรกรเข้าใจง่าย จึงชอบที่จะชมรายการดังกล่าว ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากโทรทัศน์

การได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ (ครั้ง/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยดู	4	3.1
1-10	51	39.2
11-20	52	40.0
21 ครั้งขึ้นไป	23	17.7
รวม	130	100.0

การได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากโทรทัศน์เฉลี่ย 12.87 ครั้ง/เดือน

จำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารน้อยที่สุดคือ ไม่ได้รับข่าวสารเลย

จำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารมากที่สุดคือ 28 ครั้งต่อเดือน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.85

1.9 ประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์ปีกคือไก่ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมา ได้แก่ สัตว์น้ำคือปลา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ (2541:31) ที่พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.0 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์ปีก และสัตว์ปีกที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงมากที่สุดก็คือไก่ ดังตารางที่ 9

ประเภทสัตว์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สัตว์ปีก	49	37.7
สัตว์เล็ก	14	10.8
สัตว์ใหญ่	28	21.5
สัตว์น้ำ	37	28.5
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	2	1.5
รวม	130	100.0

หมายเหตุ	สัตว์ปีกที่เลี้ยง	ได้แก่	ไก่
	สัตว์เล็ก	ได้แก่	หมู
	สัตว์ใหญ่	ได้แก่	วัว
	สัตว์น้ำ	ได้แก่	ปลา
	สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	ได้แก่	กบ

1.10 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรกับทางราชการ

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรกับทางราชการ มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมาได้แก่ 1-2 ครั้ง จำนวน 38 คิดเป็นร้อยละ 29.2 จะเห็นได้ว่าสาเหตุที่เกษตรกรไม่เคยมีประสบการณ์การอบรมกับทางราชการอาจเป็นเพราะว่า บางครั้งในการจัดการฝึกอบรมไม่ตรงกับช่วงเวลาที่เกษตรกรว่าง จึงทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมการฝึกอบรมได้ ดังตารางที่ 10

ครั้งที่ฝึกอบรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	51	39.2
1-2	38	29.2
3-4	34	26.2
4 ครั้งขึ้นไป	7	5.4
รวม	130	100.0

1.11 จำนวนปีที่รับผิดชอบด้านการเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบด้านการเกษตร 21-30 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมา 11-20 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามจำนวนปีที่รับผิดชอบด้านการเกษตร

จำนวนปีที่รับผิดชอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-10	9	6.8
11-20	36	28.0
21-30	42	32.3
31-40	31	23.8
41 ปีขึ้นไป	12	9.1
รวม	130	100.0

1.12 ระดับความรู้ในการทำการเกษตรตามความคิดของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในการทำการเกษตรตามความคิดของเกษตรกรในระดับปานกลาง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 67.7 รองลงมาคือมีความรู้น้อย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 จากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับข้อสรุปในด้านการศึกษาที่เกษตรกรส่วนใหญ่ 64.6% จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (จากตารางที่ 3) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สาเหตุที่เกษตรกรคิดว่ามีความรู้ในด้านการเกษตรปานกลางอาจเนื่องจากการศึกษาน้อยคือจบระดับประถมศึกษาแต่ก็ได้อาศัยประสบการณ์ในการทำการเกษตรที่มีมานานเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ดังตารางที่ 12

ของเกษตรกร		
ระดับความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความรู้มาก	12	9.2
มีความรู้ปานกลาง	88	67.7
มีความรู้น้อย	30	23.1
รวม	130	100.0

1.13 ความคาดหวังในประโยชน์ของการฝึกอบรมการเกษตร

ความคาดหวังในประโยชน์ของการฝึกอบรมของเกษตรกรที่เกษตรกรระบุส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 56.9 รองลงมาคือมีความคาดหวังมาก จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า การที่เกษตรกรมีความคาดหวังในการฝึกอบรมในระดับปานกลางส่วนหนึ่งเป็นเพราะว่าไม่แน่ใจว่าในการฝึกอบรมนั้นจะตรงกับความต้องการของตนและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงได้หรือไม่ เพราะในการฝึกอบรมที่ผ่านมามีส่วนใหญ่มักจะเป็นการฝึกอบรมในทางทฤษฎีมากกว่าในทางปฏิบัติ ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคาดหวังในประโยชน์ของการฝึกอบรมการเกษตร

อบรมการเกษตร		
ระดับความคาดหวัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	49	37.7
ปานกลาง	74	56.9
น้อย	7	5.4
รวม	130	100.0

1.14 เกษตรกรที่เคยได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพด้านการเกษตรจากราชการ ประเมินถึงประโยชน์จากการฝึกอบรม

ประโยชน์ที่เกษตรกรประเมินว่าได้รับจากการฝึกอบรมจากทางราชการของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาได้รับประโยชน์มากจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ทั้งนี้เพราะในการฝึกอบรมบางครั้งขัดแย้งกับสภาพที่เกษตรกรปฏิบัติจริง ประกอบกับการฝึกอบรมบางครั้งเป็นในทางทฤษฎีมากกว่าทางปฏิบัติในขณะที่เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ที่น้อย จึงไม่ค่อยเข้าใจทฤษฎีนั้นจึงยากแก่การนำไปปฏิบัติ ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามประโยชน์ที่เกษตรกรประเมินว่าได้รับจากการฝึกอบรมจากทางราชการ

ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	52	40.0
ปานกลาง	70	53.8
น้อย	8	6.2
รวม	130	100.0

1.15 ความเชื่อมั่นของการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรต่อระดับรายได้ในครอบครัว

เกษตรกรส่วนใหญ่ มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมา ได้แก่เชื่อมั่นมาก จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 สาเหตุที่เกษตรกรมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางเท่านั้นอาจวิเคราะห์ได้ว่า เกษตรกรยังไม่มั่นใจว่าการฝึกอบรมนั้นสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้มากนักเพียงใด ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความเชื่อมั่นว่าการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรจะมีผลต่อระดับรายได้ใน ครอบครัว

ระดับความเชื่อมั่น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เชื่อมั่นอย่างมากว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น	59	45.4
เชื่อมั่นอย่างปานกลางว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น	68	52.3
เชื่อมั่นอย่างน้อยว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น	3	2.3
รวม	130	100.0

1.16 รายได้ของครอบครัว

เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการปลูกพืช 20,001-40,000 บาท/ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 รองลงมาได้แก่รายได้ 60,001 -80,000 บาท/ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยแยกรายได้จากการจำแนกตามรายได้จากพืช

รายได้จากพืช (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20,000 หรือน้อยกว่า	24	18.5
20,001-40,000	31	23.8
40,001-60,000	25	19.3
60,001-80,000	28	21.5
80,001-100,000	18	13.8
100,000 บาทขึ้นไป	4	3.1
รวม	130	100.0
รายได้จากพืชสูงสุด	124,000.00	บาท/ปี
รายได้จากพืชมต่ำสุด	16,000.00	บาท/ปี
รายได้จากพืชเฉลี่ย	42,625.45	บาท/ปี
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	23,498.31	บาท/ปี

เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ 8,001-12,000 บาท/ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาได้แก่รายได้ น้อยกว่า 4,000 บาท/ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 ดังตารางที่

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยแยกรายได้จากการจำแนกตามรายได้จากสัตว์

รายได้จากสัตว์ (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4,000 หรือน้อยกว่า	17	21.3
4,001-8,000	15	18.7
8,001-12,000	26	32.5
12,001-16,000	11	13.7
16,001-20,000	9	11.3
20,000 ขึ้นไป	2	2.5
รวม	80	100.0
รายได้จากสัตว์สูงสุด	24,000.00	บาท/ปี
รายได้จากสัตว์ต่ำสุด	1,700.00	บาท/ปี
รายได้จากสัตว์เฉลี่ย	8,163.84	บาท/ปี
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	3,895.61	บาท/ปี

เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้นอกภาคเกษตรซึ่งมาจากการรับจ้างและการทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน 8,001-12,000 บาท/ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมาได้แก่รายได้ 4,001-8,000 บาท/ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรวิเคราะห์โดยแยกรายได้จากการจำแนกตามรายได้นอก

รายได้นอกฟาร์ม (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4,000 หรือน้อยกว่า	16	17.6
4,001-8,000	19	20.8
8,001-12,000	32	35.2
12,001-16,000	12	13.2
16,001-20,000	9	9.9
20,000 ขึ้นไป	3	3.3
รวม	91	100.0

รายได้นอกฟาร์มสูงสุด	30,000.00	บาท/ปี
รายได้นอกฟาร์มต่ำสุด	2,000.00	บาท/ปี
รายได้นอกฟาร์มเฉลี่ย	8,215.43	บาท/ปี
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4,169.54	บาท/ปี

เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้รวมของครอบครัวทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร 20,001 - 40,000 บาท/ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 รองลงมาได้แก่รายได้ 60,001-80,000 บาท/ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 จะเห็นได้ว่ารายได้ของเกษตรกรต่อปีค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในด้านการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ในการทำเกษตรน้อยประกอบกับ พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ใช้ปลูกข้าวซึ่งจะปลูกแค่ปีละครั้งเท่านั้น จึงทำให้รายได้ด้านการเกษตรมีน้อย แต่อย่างไรก็ตามรายได้หลักของครอบครัวก็ได้มาจากการทำการเกษตรมากที่สุด ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามรายได้รวมของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20,000 หรือน้อยกว่า	8	6.2
20,001-40,000	33	25.4
40,001-60,000	27	20.7
60,001-80,000	31	23.8
80,001-100,000	24	18.5
100,000 ขึ้นไป	7	5.4
รวม	130	100.0

รายได้รวมสูงสุด	195,000.00	บาท/ปี
รายได้รวมต่ำสุด	18,000.00	บาท/ปี
รายได้รวมเฉลี่ย	55,976.92	บาท/ปี
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	29,570.19	บาท/ปี

ตอนที่ 2 ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตร

ในด้านความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพของเกษตรกรที่ทำการวิจัยได้แก่ ความคิดเห็นในด้านสถานที่ฝึกอบรม ภาพรวมของความต้องการฝึกอบรมและความต้องการในการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ โดยได้ผลการวิจัยดังนี้

2.1 ความคิดเห็นต่อสถานที่จัดการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการฝึกอบรมในตำบลี่เหล็ก จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 93.1 รองลงมาไม่แน่ใจจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 สาเหตุที่เกษตรกรเห็นด้วยน่าจะมาจากความสะดวกในการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปฝึกอบรมจะต่ำมากถ้าหากจัดการฝึกอบรมในตำบลี่เหล็ก ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคิดเห็นต่อสถานที่จัดการฝึกอบรมในตำบลี่เหล็ก

ระดับความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	121	93.1
ไม่เห็นด้วย	2	1.5
ไม่แน่ใจ	7	5.4
รวม	130	100.0

เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการฝึกอบรมในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 89.2 และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับความเห็นด้วยต่อการจัดการฝึกอบรมในตำบลี่เหล็กคือ ร้อยละ 93.1 แล้วจะเห็นว่าไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการเดินทางจากอำเภอแมริมไปยังตัวจังหวัดก็ไม่ลำบากเท่าไรนักและค่าใช้จ่ายในการเดินทางก็ไม่ค่อยสูงมากนักจึงไม่เป็นอุปสรรคในการฝึกอบรมแต่อย่างใด ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคิดเห็นต่อสถานที่จัดการฝึกอบรมในจังหวัดเชียงใหม่

ระดับความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	116	89.2
ไม่เห็นด้วย	6	4.6
ไม่แน่ใจ	8	6.2
รวม	130	100.0

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการจัดการฝึกอบรมนอกจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 88.5 รองลงมาไม่แน่ใจจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 อาจวิเคราะห์ได้ว่า การที่เกษตรกรไม่เห็นด้วยกับการจัดการฝึกอบรมนอกจังหวัดเชียงใหม่เพราะว่า ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงและไม่ต้องการจะเสียเวลาในการประกอบอาชีพของตน ดังตารางที่ 22

จังหวัดเชียงใหม่

ระดับความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	6	4.6
ไม่เห็นด้วย	115	88.5
ไม่แน่ใจ	9	6.9
รวม	130	100.0

2.2 ภาพรวมของความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตร

ภาพรวมของความต้องการในการฝึกอบรมของเกษตรกรอยู่ในระดับต้องการมาก จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 รองลงมาในระดับปานกลาง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 สรุปได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการฝึกอบรมในเกณฑ์สูงทั้งนี้เพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการเกษตรของตน ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามภาพรวมของความต้องการในการฝึก

อบรมวิชาชีพการเกษตร

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	72	55.4
ต้องการปานกลาง	49	37.7
ต้องการน้อย	7	5.4
ไม่ต้องการ	2	1.5
รวม	130	100.0

2.3 ความต้องการในการฝึกอบรมหากต้องเสียค่าใช้จ่ายครั้งหนึ่ง

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการในการฝึกอบรมน้อยถ้าต้องเสียค่าใช้จ่ายครั้งหนึ่ง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 รองลงมา ต้องการปานกลาง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 วิเคราะห์ได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ดังนั้นหากต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการฝึกอบรมก็ไม่ต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตาม ความต้องการในการฝึกอบรมหากต้องเสียค่าใช้จ่ายครั้งหนึ่ง

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	2	1.5
ต้องการปานกลาง	44	33.9
ต้องการน้อย	61	46.9
ไม่ต้องการ	23	1.7
รวม	130	100.0

2.4 ความต้องการในการฝึกอบรมด้านพืช

เกษตรกรมีความต้องการมากในการฝึกอบรมด้านพืชตระกูลข้าว ได้แก่ ข้าว ไม้ดอก ไม้ผล พืชสมุนไพร ข้าว ไม้ดอก ไม้ผล พืชสมุนไพร เป็นต้น จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมา ต้องการปานกลาง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านพืช

ตระกูลข้าว

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	91	70.0
ต้องการปานกลาง	31	23.9
ต้องการน้อย	6	4.6
ไม่ต้องการ	2	1.5
รวม	130	100.0

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการปานกลางในการฝึกอบรมด้านไม้ดอกไม้ประดับจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมา ต้องการน้อยจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 ดังตารางที่ 26 ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านไม้ดอกไม้ประดับ

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	3	2.3
ต้องการปานกลาง	48	36.9
ต้องการน้อย	42	32.3
ไม่ต้องการ	37	28.5
รวม	130	100.0

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการปานกลางในการฝึกอบรมด้านสวนผลไม้จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมา ต้องการมากจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 ดังตารางที่ 27 ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านการทำสวนผลไม้

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	47	36.2
ต้องการปานกลาง	53	40.7
ต้องการน้อย	26	20.0
ไม่ต้องการ	4	3.1
รวม	130	100.0

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการน้อยในการฝึกอบรมด้านการปลูกสมุนไพรจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาต้องการปานกลางจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 คังตารางที่ 28 ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านการปลูกสมุนไพร

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	31	23.8
ต้องการปานกลาง	34	26.2
ต้องการน้อย	59	45.4
ไม่ต้องการ	6	4.6
รวม	130	100.0

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการมากในการฝึกอบรมด้านการขยายพันธุ์พืชจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมาต้องการปานกลางจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1 คังตารางที่ 29 ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านการขยายพันธุ์พืช

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	48	36.9
ต้องการปานกลาง	43	33.1
ต้องการน้อย	38	29.2
ไม่ต้องการ	1	0.8
รวม	130	100.0

2.5 ความต้องการในการฝึกอบรมด้านประมง

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการปานกลางในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงปลาต่างๆจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมา ต้องการมากจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ดังตารางที่ 30 ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงปลาต่างๆ

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	52	40.0
ต้องการปานกลาง	71	54.6
ต้องการน้อย	5	3.9
ไม่ต้องการ	2	1.5
รวม	130	100.0

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการมากในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมา ต้องการปานกลางจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1 ดังตารางที่ 31 ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	44	33.9
ต้องการปานกลาง	43	33.1
ต้องการน้อย	31	23.8
ไม่ต้องการ	12	9.2
รวม	130	100.0

2.6 ความต้องการในการฝึกอบรมด้านสัตว์

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการมากในการฝึกอบรมด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมา ต้องการปานกลางจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	79	60.8
ต้องการปานกลาง	35	26.9
ต้องการน้อย	7	5.4
ไม่ต้องการ	9	6.9
รวม	130	100.0

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการมากในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงไก่จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 รองลงมาต้องการปานกลางจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 ดังตารางที่ 33 ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงไก่

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	94	72.3
ต้องการปานกลาง	21	16.1
ต้องการน้อย	4	3.1
ไม่ต้องการ	11	8.5
รวม	130	100.0

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการปานกลางในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงสุกรจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาต้องการน้อยจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ดังตารางที่ 34 ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงสุกร

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	8	6.1
ต้องการปานกลาง	69	53.1
ต้องการน้อย	39	30.0
ไม่ต้องการ	14	10.8
รวม	130	100.0

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการปานกลางในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงวัวจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมา ต้องการน้อยจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 ดังตารางที่ 35 ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงวัว

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	16	12.3
ต้องการปานกลาง	59	45.4
ต้องการน้อย	38	29.2
ไม่ต้องการ	17	13.1
รวม	130	100.0

2.7 ความต้องการในการฝึกอบรมด้านเครื่องทุ่นแรง

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการปานกลางในการฝึกอบรมด้านเครื่องทุ่นแรงจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมา ต้องการน้อยจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 ต้องการมาก จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 และไม่ต้องการจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านเครื่องทุ่นแรง

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	29	22.3
ต้องการปานกลาง	62	47.7
ต้องการน้อย	35	26.9
ไม่ต้องการ	4	3.1
รวม	130	100.0

2.8 ความต้องการในการฝึกอบรมด้านปุ๋ย

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการมากในการฝึกอบรมด้านปุ๋ยจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 66.9 รองลงมา ต้องการปานกลางจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 ดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านปุ๋ย

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	87	66.9
ต้องการปานกลาง	29	22.3
ต้องการน้อย	12	9.2
ไม่ต้องการ	2	1.5
รวม	130	100.0

2.9 ความต้องการในการฝึกอบรมด้านการตลาดเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการมากในการฝึกอบรมด้านปฐจํานวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 64.6 รองลงมา ต้องการปานกลางจํานวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 ดังตารางที่ 38 ตารางที่ 38 จํานวนและร้อยละของเกษตรกรจําแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านการตลาดเกษตร

ระดับความต้องการ	จํานวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	84	64.6
ต้องการปานกลาง	24	18.5
ต้องการน้อย	20	15.4
ไม่ต้องการ	2	1.5
รวม	130	100.0

2.10 ความต้องการในการฝึกอบรมด้านการถนอมอาหาร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการปานกลางในการฝึกอบรมด้านการถนอมอาหารจํานวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาต้องการมากจํานวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 ดังตารางที่ 39 ตารางที่ 39 จํานวนและร้อยละของเกษตรกรจําแนกตามความต้องการในการฝึกอบรมด้านการถนอมอาหาร

ระดับความต้องการ	จํานวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการมาก	33	25.4
ต้องการปานกลาง	65	50.0
ต้องการน้อย	21	16.1
ไม่ต้องการ	11	8.5
รวม	130	100.0

2.11 คำนำนักเฉลี่ยประเภทความต้องการฝึกอบรมของประชากรที่ศึกษา

ในการวัดความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกรได้แบ่งการวัดออกเป็น ไม่ต้องการ=0
 ต้องการน้อย=1 ต้องการปานกลาง=2 ต้องการมาก=3 และเมื่อกำนวณช่วงห่างของชั้นคะแนนได้ 0.75
 จึงแบ่งเกณฑ์คำนำนักเฉลี่ยได้ดังนี้

0-0.75	= ไม่ต้องการ
0.76-1.50	= ต้องการน้อย
1.51-2.26	= ต้องการปานกลาง
2.27-3.00	= ต้องการมาก

สรุปได้ว่า ในด้านพืชเกษตรกรต้องการฝึกอบรมในเรื่องพืชตระกูลข้าวมากที่สุด เรื่องอื่น ๆ มีความสนใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจวิเคราะห์ได้ว่าเพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาจึงมีความสนใจที่จะฝึกอบรมในด้านนี้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของตนเองให้มากขึ้น

ส่วนในด้านการประมงต้องการฝึกอบรมในเรื่องการเลี้ยงปลาต่าง ๆ มากที่สุด ทั้งนี้เพราะเห็นว่าการเลี้ยงปลาสามารถจะเลี้ยงในข้าวได้ทำให้ได้ประโยชน์หลายอย่าง

ด้านสัตว์ต้องการอบรมเรื่องการเลี้ยงไก่มากที่สุดจะเห็นได้จากประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรที่นิยมเลี้ยงสัตว์ปีก ประกอบการเลี้ยงไก่ใช้พื้นที่ในการเลี้ยงน้อยและสามารถเลี้ยงควบคู่ไปกับการเลี้ยงปลาได้

ด้านเครื่องทุ่นแรงมีความต้องการอบรมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเครื่องทุ่นแรงของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือที่เกษตรกรต้องใช้เป็นประจำจึงเกิดความชำนาญไม่ต้องการที่จะเสียเวลาในการเรียนรู้อีก และหากเครื่องมือเสียหรือชำรุด เกษตรกรเห็นว่าความรู้ที่ตนมีไม่เพียงพอที่จะซ่อมได้ จึงนิยมที่จะส่งไปซ่อมที่ร้านมากกว่า

ด้านปุ๋ยและด้านการตลาดเกษตรกรมีความต้องการฝึกอบรมในระดับต้องการมาก ทั้งนี้คงเนื่องจากปุ๋ยที่มีอยู่ในท้องตลาดมีราคาค่อนข้างสูง เกษตรกรจึงมีความต้องการที่จะอบรมในด้านการผลิตและใช้ปุ๋ยเคมี-ชีวภาพ ส่วนในด้านการตลาดเกษตรกรนั้น เกษตรกรมีความรู้ในด้านการตลาดน้อยมาก เพราะส่วนใหญ่จะมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิตจึงถูกกดราคา ดังนั้นจึงต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ในด้านนี้เพื่อการต่อรองราคาและสามารถจัดการผลผลิตได้เอง

ด้านการถนอมอาหารมีความต้องการในระดับปานกลางอาจเพราะเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าตนมีความรู้ในด้านนี้อยู่แล้ว ดังตารางที่ 40

ตารางที่ 40 คำนวณน้ำหนักเฉลี่ยประเภทความต้องการฝึกอบรมของประชากรที่ศึกษา

ประเภทความต้องการ	ค่าเฉลี่ยถ่วง น้ำหนัก	ความหมาย	ลำดับ ที่
ด้านพืช			
- พืชตระกูลข้าว	2.62	ต้องการมาก	1
- ไม้ดอกไม้ประดับ	1.13	ต้องการน้อย	15
- การทำสวนผลไม้	2.10	ต้องการปานกลาง	7
- การปลูกสมุนไพร	1.69	ต้องการปานกลาง	12
- การขยายพันธุ์พืช	2.06	ต้องการปานกลาง	8
ด้านประมง			
- การเลี้ยงปลาต่าง ๆ	2.33	ต้องการมาก	6
- การเลี้ยงสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	1.92	ต้องการปานกลาง	9
ด้านสัตว์			
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	2.42	ต้องการมาก	5
- การเลี้ยงไก่	2.52	ต้องการมาก	3
- การเลี้ยงสุกร	1.55	ต้องการปานกลาง	14
- การเลี้ยงวัว	1.57	ต้องการปานกลาง	13
ด้านเครื่องทุ่นแรง	1.89	ต้องการปานกลาง	11
ด้านปฏึก			
- การใช้ปุ๋ยเคมี-ชีวภาพ	2.55	ต้องการมาก	2
ด้านการตลาดเกษตร	2.46	ต้องการมาก	4
ด้านการถนอมอาหาร	1.92	ต้องการปานกลาง	9

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับช่วงเวลาและระยะเวลาในการฝึกอบรมคุณสมบัติต่าง ๆ ของวิทยากร
 สื่อต่าง ๆ ที่ต้องการให้นำมาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตร

ช่วงเวลาและระยะเวลาในการฝึกอบรม คุณสมบัติต่าง ๆ ของวิทยากร สื่อต่าง ๆ ที่ต้องการให้นำ
 มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตร ต่างมีความสำคัญเพราะเป็นปัจจัยที่ทำการถ่ายทอดความรู้จากการฝึก
 อบรมให้กับเกษตรกร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ที่ได้ผลดังนี้

3.1 ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมคือ มากกว่า 1 วัน จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2
 รองลงมาได้แก่น้อยกว่า 1 วัน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 จากผลการศึกษาดังกล่าวสามารถ
 สรุปได้ว่า เกษตรกรเห็นสมควรที่จะจัดการฝึกอบรมมากกว่า 1 วัน ทั้งนี้อาจต้องการได้เนื้อหาและลงมือ
 ทดลองปฏิบัติจริงได้บ้าง ดังตารางที่ 41

ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

ระยะเวลา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 วัน	39	30.0
มากกว่า 1 วัน	77	59.2
อื่น ๆ (ตามแต่เนื้อหา,จนกว่าจะชำนาญ)	14	10.8
รวม	130	100.0

3.2 ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดการฝึกอบรมคือช่วงเวลาดังกล่าวคือ 9.00-12.00 น. และ 13.00 -
 16.00 น. จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 จะเห็นได้ว่าช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเวลาต่อเนื่องกัน ทั้งนี้
 อาจวิเคราะห์ได้ว่า การที่จะจัดการฝึกอบรมโดยใช้ช่วงเวลาที่ต่อเนื่องกันจะทำให้เนื้อหาไม่ขาดตอนและไม่
 นำเบื่อ เมื่อมีปัญหาก็สามารถซักถามได้ทันที ดังตารางที่ 42

ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

ช่วงเวลา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เฉพาะช่วงเดียว 9.00-12.00น. หรือ 13.00-16.00 น.	58	44.6
อบรมทั้ง 9.00-12.00น. และ 13.00-16.00 น.	72	55.4
รวม	130	100.0

3.3 เดือนที่เหมาะสมในการฝึกอบรม

เดือนที่เหมาะสมที่สุดในการจัดฝึกอบรมได้แก่เดือนมีนาคม จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาได้แก่ เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 เดือนธันวาคม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 เดือนพฤษภาคม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 ช่วงหลังการเก็บเกี่ยวข้าว จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 จะเห็นได้ว่า ช่วงที่เหมาะสมสำหรับการจัดการฝึกอบรมของเกษตรกร คือช่วงที่ว่างจากฤดูเก็บเกี่ยวและไม่เป็นช่วงงานเทศกาลที่สำคัญต่างๆ เช่น เทศกาลวันสงกรานต์ ขึ้นปีใหม่ เป็นต้น ดังตารางที่ 43

ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามเดือนที่เหมาะสมในการฝึกอบรม (ตอบได้ 2 ข้อ)

เดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มกราคม	9	4.7
กุมภาพันธ์	32	16.7
มีนาคม	48	25.0
เมษายน	13	6.8
พฤษภาคม	21	10.9
มิถุนายน	19	9.9
กรกฎาคม	2	1.0
สิงหาคม	7	3.6
กันยายน	2	1.0
ตุลาคม	4	2.1
พฤศจิกายน	13	6.9
ธันวาคม	22	11.4
รวม	192	100.0

3.4 วิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม

วิธีที่ใช้ในการฝึกอบรมส่วนใหญ่เกษตรกรต้องการใช้วิธีการทัศนศึกษา จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาได้แก่การฝึกปฏิบัติ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 สาเหตุที่เกษตรกรต้องการไปทัศนศึกษาดูงานมากเพราะว่าต้องการเรียนรู้จากการได้เห็นของจริงและสามารถลงมือปฏิบัติได้จริง แต่อย่างไรก็ตามในการเดินทางไปทัศนศึกษาดูงานนั้นจะสัมพันธ์กับผลการศึกษาในเรื่องค่าใช้จ่ายคือถ้าต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางด้วยตนเอง ความต้องการในการไปทัศนศึกษาก็จะลดลงด้วย ดังตารางที่ 44

ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม (ตอบได้ 3 ข้อ)

วิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การบรรยายประกอบสื่อ	16	5.4
การแบ่งกลุ่มอภิปราย	2	0.7
การสาธิต	57	19.3
การสัมมนา	3	1.0
การทัศนศึกษา	109	36.8
การได้ฝึกปฏิบัติ	86	29.1
การบรรยาย และ ปฏิบัติ	23	7.7
รวม	296	100.0

3.5 บุคลิกภาพของนักวิชาการ

เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการนักวิชาการที่มีบุคลิกพูดเก่งสอนเข้าใจง่าย จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 รองลงมาได้แก่เป็นกันเอง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเกษตรกรไม่ต้องการนักวิชาการที่เก่งด้านวิชาการอย่างเดียวแต่สอนไม่เป็นพูดไม่เก่ง และขาดความเป็นกันเอง เพราะจะทำให้บรรยากาศในการฝึกอบรมดูน่าเบื่อ ดังตารางที่ 45

ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามบุคลิกภาพของนักวิชาการ ที่ต้องการ (ตอบได้ 3 ข้อ)

ลักษณะ บุคลิกภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคร่งครัดวิชาการมาก	1	0.5
เป็นกันเอง	65	32.8
พูดเก่งสอนเข้าใจง่าย	116	58.6
ทั้งพูดเก่งและเคร่งครัดวิชาการ	16	8.1
รวม	198	100.0

3.6 สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการการนำไปฝึกปฏิบัติจริงเป็นสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมาได้แก่สไลด์ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 สรุปได้ว่า เกษตรกรต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนี้เน้นการปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นขั้นตอนมากกว่าการนั่งจด ดังตารางที่ 46

ตารางที่ 46 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความต้องการสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม (ตอบได้ 3 ข้อ)

สื่อที่ใช้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยุเทป	7	2.5
ภาพยนตร์	4	1.4
วิดีโอเทป	5	1.8
แผ่นพับ, รูปภาพ	26	9.1
เครื่องฉายข้ามศีรษะ	9	3.2
สไลด์	106	37.1
เอกสารประกอบ	17	6.0
นำฝึกปฏิบัติจริง	111	38.9
รวม	285	100.0

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกอบรม

ในการเข้ารับการฝึกอบรมของเกษตรกรในอดีตพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการฝึกอบรมหลายด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

เกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความพอดี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 89.2 รองลงมาได้แก่เวลาน้อยเกินไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 และมากเกินไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ดังตารางที่ 47

ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

ระยะเวลา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากเกินไป (มากกว่า 1 สัปดาห์)	3	2.3
น้อยเกินไป (1 วัน)	11	8.5
พอดี (3 วัน)	116	89.2
รวม	130	100.0

4.2 ปัญหาเกี่ยวกับวิทยากรที่ทำการฝึกอบรมในอดีตที่ผ่านมา

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับตัวของวิทยากร จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 รองลงมาได้แก่ วิทยากรมักใช้คำศัพท์วิชาการมากเกินไปจนฟังไม่เข้าใจ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 ดังตารางที่ 48

ตารางที่ 48 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อวิทยากรที่ทำการฝึกอบรม

วิทยากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขาดความรู้ความชำนาญ	8	4.9
ขาดวิธีการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	9	5.5
ขาดการใช้สื่อหรือเลือกใช้สื่อไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	6	3.7
พูดเร็วหรือช้าเกินไป	11	6.7
มักใช้คำศัพท์วิชาการมากเกินไปจนฟังไม่เข้าใจ	13	7.9
ไม่มีปัญหา	117	71.3
รวม	164	100.0

เลขหมู่.....

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4.3 สิ่งที่ทำให้เกิดอุปสรรคในการเข้าฝึกอบรมที่ผ่านมา

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการฝึกอบรม จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาได้แก่ อุปสรรคในด้านระดับการศึกษา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่เกษตรกรไม่เข้าร่วมการฝึกอบรมเพราะว่า ไม่มีเวลา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาด้านระยะเวลาและเดือนที่เหมาะสมแก่การฝึกอบรม ดังนั้นหากเราสามารถจัดการฝึกอบรมในช่วงเวลาดังกล่าวได้ เกษตรกรก็มีความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมเป็นจำนวนมาก ดังตารางที่ 49

ตารางที่ 49 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งทำให้เกิด

อุปสรรคในการเข้าฝึกอบรม (ตอบได้ไม่เกิน 3 ข้อ)

อุปสรรค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ	29	18.1
ระดับการศึกษา	41	25.6
ระยะเวลาในการฝึกอบรมแต่ละครั้ง	23	14.4
ไม่มีเวลา	67	41.9
รวม	160	100

ปัญหาด้านอายุ ได้แก่ เกษตรกรมีอายุมาก ทำให้การเดินทางไปฝึกอบรมนอกสถานที่ลำบาก และถ้าเนื้อหาที่เข้ารับการฝึกอบรมยากเกินไปก็จะเข้าใจยาก

ปัญหาด้านระดับการศึกษา ได้แก่ ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา แต่ในการฝึกอบรมมักจะใช้ศัพท์ทางวิชาการที่สูงเกินไป ยากแก่การทำความเข้าใจ

ปัญหาด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม ได้แก่ ช่วงเวลาที่จัดการฝึกอบรมไม่เหมาะสม คือไม่ตรงกับช่วงเวลาที่เกษตรกรว่าง

ปัญหาด้านไม่มีเวลา คือ การไม่มีเวลาว่างจากงานประจำที่จะเข้ารับการฝึกอบรมได้

4.4 ปัญหาด้านการเกษตรและการผลิต

ในด้านการเกษตรและการผลิตของเกษตรกรที่ผ่านมา มีปัญหาในด้านการผลิตและการเกษตรหลายด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและนำเสนอได้ดังนี้

เกษตรกรไม่มีปัญหาด้านการปลูกพืช จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 และมีปัญหาด้านการปลูกพืชจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาด้านการปลูกพืช ได้แก่ ปัญหาด้านเกษตรกร เช่น ฝนตกหนักหรือฝนแล้ง

เกษตรกรไม่มีปัญหาด้านการเลี้ยงสัตว์ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 86.2 และมีปัญหาด้านการเลี้ยงสัตว์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8

เกษตรกรไม่มีปัญหาด้านช่างเกษตร จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 93.1 และมีปัญหาด้านช่างเกษตร จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9

เกษตรกรไม่มีปัญหาด้านปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยอนินทรีย์ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 83.8 และมีปัญหาด้านปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยอนินทรีย์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 ปัญหาด้านปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยมีราคาสูง ส่วนในด้านปุ๋ยอนินทรีย์ เกษตรกรไม่มีความรู้ในการทำ

เกษตรกรไม่มีปัญหาด้านการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตร จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 80.8 และมีปัญหาด้านการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตร จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 ปัญหาด้านการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรที่สำคัญคือ เกษตรกรไม่มีเวลาและในการฝึกอบรมมักจะเน้นทฤษฎีมากกว่าการฝึกปฏิบัติจริง จึงทำให้ไม่เข้าใจและนำไปปฏิบัติไม่ได้

เกษตรกรไม่มีปัญหาด้านการปราบศัตรูพืช จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 และมีปัญหาด้านการปราบศัตรูพืช จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 ปัญหาด้านการปราบศัตรูพืช ได้แก่ ราคาของยาที่ใช้ค่อนข้างมีราคาสูง

เกษตรกรไม่มีปัญหาด้านการตลาด จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 และมีปัญหาด้านการตลาด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ส่วนเกษตรกรที่มีปัญหาด้านการตลาด คือ ราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน การถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

เกษตรกรไม่มีปัญหาด้านการถนอมอาหาร จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 93.8 และมีปัญหาด้านการถนอมอาหาร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2

ปัญหาด้านการเกษตรและการผลิตได้แสดงไว้ดังตารางที่ 50
ตารางที่ 50 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพปัญหา

ปัญหา	ไม่มีปัญหา		มีปัญหา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านการปลูกพืช	69	53.1	61	46.9
2. ด้านการเลี้ยงสัตว์	112	86.2	18	13.8
3. ด้านการช่างเกษตร	121	93.1	9	6.9
4. ด้านปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยอนินทรีย์	109	83.8	21	16.2
5. ด้านการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตร	105	80.8	25	19.2
6. ด้านการปราบศัตรูพืช	98	75.4	32	24.6
7. ด้านการตลาด	91	70.0	39	30.0
8. ด้านการถนอมอาหาร	122	93.8	8	6.2

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกรกับความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกร

จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ขนาดของพื้นที่ในการทำเกษตรในปีที่ผ่านมา การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา การได้รับข่าวสารทางการเกษตรทางวิทยุในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ประสบการณ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตรกับทางราชการในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ประสบการณ์ในการทำอาชีพเกษตร ความคาดหวังในประโยชน์ของการฝึกอบรมการเกษตร ประโยชน์ที่ได้รับหลังจากอบรมจากราชการ ระดับความเชื่อมั่นในอาชีพเกษตรกร สามารถหาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Correlation , Multiple Regression และ t-test ได้ดังนี้ คือ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 6 ตัว กับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตร

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์แบบ Multiple Regression Analysis โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว กับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตรได้ ผลของการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 59

ตาราง 51 แสดงความสัมพันธ์ในระหว่างตัวแปรอิสระกับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตร โดยใช้การหาความสัมพันธ์แบบ การใช้ Multiple Regression Analysis

ความสัมพันธ์	รายได้	การศึกษา	ระยะเวลา	การรับข่าวสาร	ความเชื่อมั่น	ความคาดหวัง
ความต้องการ	-.036	-.215*	-.051	.048	-.025	.090
รายได้		-.103	-.009	-.010	-.081	-.073
การศึกษา			-.160	.170	-.067	.004
ระยะเวลา				.005	.043	-.118
การรับข่าวสาร					.082	.023
ความเชื่อมั่น						-.002

*ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 51 จะเห็นได้ระดับการศึกษาของเกษตรกรมีความสัมพันธ์ผกผันกับความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร กล่าวคือ เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความต้องการฝึกอบรมน้อยกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการฝึกอบรมแต่อย่างใด

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตร ด้วยค่าทางสถิติ **Multiple Regression Analysis** แบบ Stepwise

การวิเคราะห์ที่ใช้ **Multiple Regression** แบบ Stepwise พบว่ามีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมกับทางราชการ คือ ระดับการศึกษา

ดังนั้นจากสูตรที่ตั้งสมมติฐานไว้คือ

$$Y = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6$$

โดยที่ Y = ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมกับทางราชการ

b_0 = ค่าคงที่

b_n = สัมประสิทธิ์ของ X_n

X_1 = รายได้ในครัวเรือน (บาท)

X_2 = ระดับการศึกษา

X_3 = ระยะเวลาในการฝึกอบรม (ครั้ง)

X_4 = การได้รับข่าวสารทางการเกษตร (ครั้ง/เดือน)

X_5 = ความเชื่อมั่นว่าหลังการเข้ารับการฝึกอบรมแล้วจะทำให้รายได้ในครอบครัวเพิ่มขึ้น

X_6 = ความคาดหวังในประโยชน์ของการฝึกอบรมในวิชาชีพการเกษตร

สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ ดังนี้

$$Y = b_0 + b_2X_2$$

$$Y = 2.085 - 0.05264X_2$$

หรือ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมกับทางราชการ = 2.085 - 0.05264 ระดับการศึกษา

$$R \text{ Square} = 0.046$$

อธิบายได้ว่า ร้อยละ 4.6 ของจำนวนความแปรปรวนสามารถอธิบายได้โดยสมการถดถอย

F-Ratio = 6.205 และมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

แสดงว่า จากตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร มีเพียงระดับการศึกษาเพียงตัวแปรเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.05264 แสดงว่า ถ้าเกษตรกรมีความรู้มากขึ้นจะทำให้ความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกรลดลง

และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(r)ของ ระดับการศึกษา(X_2)เป็นลบ (เท่ากับ -0.215) แสดงว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางผกผันกับความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมกับทางราชการของเกษตรกรในระดับน้อย

การทดสอบเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความต้องการฝึกอบรม ระหว่างชาย-หญิงด้วยค่า t-test

การทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t-test ทำให้ทราบความแตกต่างของความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมระหว่างเพศชายและเพศหญิงว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด

ตารางที่ 52 แสดงการเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความต้องการฝึกอบรม ระหว่างเพศชาย - เพศหญิงของเกษตรกร

เพศ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ยความ ต้องการ	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า t-test	df.	Sig.	ระดับนัยสำคัญ 0.05
ชาย	95	1.96	.23				
หญิง	35	1.94	.21	0.435	128	0.665	NS

จากตารางจะเห็นได้ว่า ค่า t-test น้อยกว่า Sig แสดงว่า ยอมรับ H_0 สามารถอธิบายผลได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ (ชาย, หญิง) กับความต้องการฝึกอบรม ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง จะมีความต้องการฝึกอบรมเท่า ๆ กัน